

ОФОРМЛЕННЯ СПАДЩИНИ: НОВІ ПРАВИЛА.

30.01.2024 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини», яким були визначені нові правила спадкування.

Місце відкриття спадщини

Місце відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця, а якщо таке місце не відоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходження основної частини рухомого майна.

У період дії воєнного стану та протягом 6-ти місяців з дня його припинення або скасування, якщо місцем відкриття спадщини є територія, включена до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції*, всі заяви в межах спадкової справи подаються нотаріусу незалежно від місця відкриття спадщини.

Строки відкриття спадщини

У період дії воєнного стану та протягом 2-х років з дня його припинення або скасування у випадку, якщо смерть фізичної особи зареєстрована пізніше ніж через один місяць з дня смерті або дня, з якого її оголошено померлою, відповідні строки обчислюватимуться з дня державної реєстрації смерті особи.

Зазначене положення застосовується також до спадщини, яка відкрилася в період після введення воєнного стану в Україні до 30.01.2024 року, а також до спадщини, яка відкрилася до введення воєнного стану, строк для прийняття якої не сплив до його введення, за умови, що свідоцтво про право на спадщину не було видано жодному із спадкоємців.

Особливості відкриття спадщини, яка знаходиться на ТОТ та/або ТАБ

У разі якщо місцем відкриття спадщини є територія, включена до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, а також у разі заведення спадкової справи не за місцем відкриття спадщини до 30.01.2024 року вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви. Якщо місцем подання першої заяви є території, включені до переліку Мінреінтеграції, вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви про видачу свідоцтва в населеному пункті на підконтрольній території України.

Зазначене положення в частині місця подання заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні такого майна, або вимоги кредиторів застосовуються також до спадщини, місцем відкриття якої є населений пункт, розташований на тимчасово окупованій території України, протягом усього періоду тимчасової окупації такої території та 6 місяців після завершення тимчасової окупації.

Зазначені вище особливості застосовуються також до спадщини, яка відкрилася до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини", тобто до 30.01.2024 року.

* Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>)

Інформація підготовлена станом на січень 2024 року